

Streszczenie

Niniejsza rozprawa doktorska opisuje historię powiatu bielskiego w okresie okupacji niemieckiej podczas drugiej wojny światowej. Obszar ten w latach 1941-1944 wchodził w skład Okręgu Białystok, mieścił się w jego południowej części i był największą jednostką administracyjną stworzoną przez okupanta. Niemiecka polityka w okręgu była zbliżona do tej na Ziemiach Wcielonych do III Rzeszy. Administracja cywilna prowadziła krwawą eksploatację, co powodowało ogromne straty ludzkie i materialne.

Okręg stanowił w państwie niemieckim samodzielną strefę, jednak w wielu płaszczyznach był uzależniony od Prus Wschodnich. W przyszłości okupant miał zamiar wcielić go w granice swojego terytorium. Mieszkańcy powiatu bielskiego byli pozbawieni praw obywatelskich, zakazano im obrządków religijnych, zabrano dostęp do kultury i oświaty. Tysiące ludzi skazano na niewolniczą pracę i posłuszeństwo. Terror armii niemieckiej oraz służb bezpieczeństwa był powszechny. Stosowano odpowiedzialność zbiorową, codziennością stały się pacyfikacje oraz egzekucje grupowe i indywidualne. Zbrodnie niemieckie dokonane w powiecie bielskim były krwawe i okrutne. Winni ich popełnienia są zarówno żołnierze mordujący, jak również dowódcy każdego szczebla decyzyjnego, wydający rozkazy do zabijania.

W rozprawie doktorskiej zostały wykorzystane polskie i zagraniczne archiwalia, źródła drukowane, wspomnienia oraz literatura przedmiotu. Całość zawarto w siedmiu rozdziałach. Przedstawiono w nich okres okupacji radzieckiej powiatu bielskiego w latach 1939-1941, niemiecko-radzieckie działania wojenne na tym terenie w 1941 roku, politykę okupanta wobec ludności powiatu, eksploatację ekonomiczną, terror, represje, stosunek ludności do Niemców oraz przedstawiono skutki niemieckiej polityki okupacyjnej w powiecie bielskim.

25.09.2020r.